

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-05551/2012-ERU

V Ostravě dne 26. října 2012

Číslo jednací: 05551-14/2012-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad, jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení sp. zn. KO-05551/2012-ERU zahájeném dne 6. června 2012 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, s účastníkem řízení, kterým je společnost České Energetické Centrum a.s., Václavské nám. 772/2, 110 00 Praha 1, IČ: 28245245, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91 odst. 1 písm. d) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Ve správním řízení vedeném pod sp. zn. KO 05551/2012-ERU zahájeném dne 6. června 2012 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, s účastníkem řízení, společností České Energetické Centrum a.s., Václavské nám. 772/2, 110 00 Praha 1, IČ: 28245245, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91 odst. 1 písm. d) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se v souladu s ustanovením § 87 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, rozhodnutí č. j. 05551-9/2012-ERU ze dne 3. srpna 2012

z r u š u j e.

II. Správní řízení vedené pod sp. zn. KO 05551/2012-ERU zahájené dne 6. června 2012 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, s účastníkem řízení, společností České Energetické Centrum a.s., Václavské nám. 772/2, 110 00 Praha 1, IČ: 28245245, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91 odst. 1 písm. d) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon),

s e z a s t a v u j e.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 6. června 2012 Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) zahájil ve smyslu ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), správní řízení z moci úřední s účastníkem řízení, společností České Energetické Centrum a.s., Václavské nám. 772/2, 110 00 Praha 1, IČ: 28245245 (dále jen „účastník řízení“), ve věci možného podezření ze spáchání správního deliktu ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91 odst. 1 písm. d) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že v rozporu s ust. 11a odst. 1 energetického zákona zveřejnil ceníky účinné od 1. ledna 2012 až v průběhu dne 2. prosince 2011, a tedy nedodržel lhůtu předvídanou v citovaném ustanovení energetického zákona.

Zahájení správního řízení bylo účastníku řízení sděleno oznámením o zahájení správního řízení č. j. 05551-3/2012-ERU dne 6. června 2012 s poučením o právu podat návrhy na doplnění řízení podle ust. § 36 správního řádu a žádostí o zaslání doplňujících podkladů v souladu s ust. § 50 odst. 2 téhož zákona.

II. Průběh správního řízení v prvním stupni

Správní řízení bylo zahájeno na základě vlastních zjištění správního orgánu. Úřad, jakožto správní orgán s působností výkonu regulace v energetických odvětvích a výkonu dozoru nad dodržováním povinností stanovených energetickým zákonem zaslal účastníkovi řízení prostřednictvím jeho datové schránky dne 9. prosince 2011 v souladu s ustanovením § 15a téhož zákona písemnou žádost č. j. 07123-1/2011-ERU, o poskytnutí níže uvedených informací a dokladů, nezbytných pro výkon shora uvedené působnosti Úřadu, ve věci dodržování povinností držitelů licence na obchod s elektřinou a obchod s plynem za účelem prokázání splnění zákonné povinnosti podle ust. § 11a odst. 1 energetického zákona související se změnou ceny za dodávky elektřiny a plynu:

- informace, jak společnost plní povinnosti uveřejnění změn cen za dodávky elektřiny a plynu způsobem umožňujícím dálkový přístup,
- informace, kdy společnost naposledy změnila ceny za dodávky elektřiny a plynu a dále pak, k jakému datu společnost chystá změnit ceny za dodávky elektřiny a plynu, resp. kdy nabydou nové ceníky účinnosti (např. k datu 1. ledna 2012),
- dokumenty prokazující splnění zákonné povinnosti zveřejnění změny cen nejpozději 30 dnů přede dnem jejich účinnosti způsobem umožňujícím dálkový přístup (např.: PprtScn příslušné stránky se zobrazením data pořízení, LOG ze serveru s časovým

údajem zveřejnění /CLF, ECLF, IIS, .../, FTP protokol ze serveru s časovým údajem zveřejnění, požadavek na provozovatele webových stránek, popř. jeho potvrzení o zveřejnění, či jiný výpis nebo doklad prokazující splnění zákonné povinnosti uveřejnění cen).

Účastníkovi řízení byla stanovena lhůta pro zaslání požadovaných podkladů a informací, konkrétně do 21. prosince 2011.

Účastník řízení ve stanoveném termínu, dopisem ze dne 20. prosince 2011 sdělil, že ceny za dodávky plynu byly naposledy měněny k datu 1. října 2011, ceny za dodávky elektřiny byly naposledy měněny k datu 1. ledna 2011 a že nové ceny za dodávky elektřiny a plynu bude měnit, resp. nabydou účinnosti k 1. lednu 2012.

Dne 6. ledna 2012 vyzval Úřad účastníka řízení v souladu s ust. § 15a energetického zákona k doplnění informací ze dne 20. prosince 2011, zejména k zaslání všech zbývajících ceníků elektrické energie a plynu účinných od 1. ledna 2012, a to pro všechny distribuční oblasti v termínu do 12. ledna 2012.

Účastník řízení zaslal požadované podklady až po výše uvedeném termínu, a to dne 23. března 2012 zaslal PrtScn ceníků elektřiny účinných od 1. ledna 2012 a 29. března pak zaslal PrtScn ceníků plynu účinných od 1. ledna 2012.

Z těchto podkladů vyplynulo, že nové ceníky elektřiny a plynu účinné od 1. ledna 2012, byly vloženy na stránky domény energeticecentrum.cz dne 2. prosince 2011, tj. později než stanovuje zákon. Šetřením Úřadu tak bylo zjištěno, že uvedeným postupem nebyla splněna povinnost uveřejnit změnu nejpozději 30 dnů přede dnem jejich účinnosti. Účastník řízení ceníky zveřejnil třicátý den přede dnem jejich účinnosti. Šetření bylo uzavřeno s tím, že v případě zveřejnění cen za dodávky elektřiny měl účastník řízení splnit svou zákonnou povinnost nejpozději dne 1. prosince 2011.

III. Rozhodnutí v prvním stupni

Dne 3. srpna 2012 vydal Úřad Rozhodnutí pod č. j. 05551-9/2012-ERU ve kterém rozhodl, že účastník řízení spáchal správní delikt podle ust. § 91 odst. 1 písm. d) energetického zákona, naplněný porušením ust. § 11a odst. 1 téhož zákona, kterého se dopustil tím, že jako držitel licence na obchod s elektřinou a plynem nesplnil svou povinnost uveřejnit změny cen za dodávku elektřiny a plynu způsobem umožňujícím dálkový přístup nejpozději 30 dnů přede dnem jejich účinnosti tím, že změny cen za dodávku elektřiny a plynu účinné od 1. ledna 2012 zveřejnil způsobem umožňujícím dálkový přístup až dne 2. prosince 2011. Správní orgán účastníkovi řízení zároveň uložil pokutu podle ust. § 91 odst. 13 písm. c) energetického zákona ve výši 300 000 Kč.

V odůvodnění prvostupňového rozhodnutí Úřad uvedl, že při posuzování lhůty dané ust. § 11a odst. 1 energetického zákona je potřeba především zohlednit to, že v daném případě nejde o rozhodný den nebo lhůtu k uplatnění práva, ale o lhůtu k seznámení se s novou cenou. Z tohoto důvodu se nedají automaticky aplikovat ustanovení § 122 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“) o počítání času, protože takový výklad by naopak mohl vést i k absurdním závěrům. Podle ustanovení § 122 odst. 3 občanského zákoníku platí, že případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Kdyby poslední den lhůty podle ust. § 11a odst. 3 energetického zákona připadnul na sobotu, podle ust. § 122 odst. 3 občanského zákoníku by byl posledním dnem lhůty následující pondělí (navíc pouze za podmínky, že by se nejednalo o státní svátek), což by znamenalo, že by se ze zákonné lhůty 30 dnů stalo např. 28 dnů či v případě státních svátků i méně, což je zjevně nesprávný postup. Ustanovení § 122 občanského zákoníku se tedy z tohoto důvodu automaticky použít nedají, neboť ust. § 11a odst. 1 energetického zákona není lhůtou k uplatnění práva.

Z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí dále vyplývá, že smyslem ustanovení § 11a odst. 1 energetického zákona je to, aby zákazníci měli prostor minimálně 30 dnů na seznámení se s novou cenou. Dodržení lhůty pro uveřejnění změny cen za dodávku elektřiny a plynu je důležité zejména z důvodu, že se na okamžik účinnosti zvýšení ceny elektřiny a plynu váže oprávnění zákazníka bez uvedení důvodu od smlouvy uzavřené s dodavatelem elektřiny a plynu odstoupit podle ust. § 11a odst. 3 energetického zákona.

Účastník řízení změnil ceny za dodávky elektřiny a plynu od 1. ledna 2012, z čehož je usuzováno, že tyto ceníky jsou účinné od 00:00 hodin tohoto dne. Tyto nové ceníky uveřejnil způsobem umožňujícím dálkový přístup dne 2. prosince 2011, tudíž zákazníci měli prokazatelně k dispozici tuto informaci, na kterou navazují jeho práva daná ustanovením § 11a odst. 3 energetického zákona jen 29 dní a několik hodin, rozhodně tedy ne celých 30 dní.

V prvostupňovém rozhodnutí správní orgán dále konstatoval, že správní orgány mají povinnost dbát na soulad s veřejným zájmem. Pokud dodavatel elektřiny či plynu zvyšuje cenu elektřiny či plynu, jedná se tak o změnu obsahu smlouvy uzavřené mezi dodavatelem a zákazníkem. Zákazník v takových případech zpravidla nemá žádnou možnost takovou změnu obsahu smlouvy jakkoli ovlivnit a sjednat si s dodavatelem elektřiny či plynu individuální podmínky dodávky tak, aby tyto byly i ve změněné podobě pro obě smluvní strany nadále vyhovující. Zákazníkovi tedy musí být umožněno učinit kvalifikované a svobodné rozhodnutí o tom, zda setrvá ve stávajícím smluvním vztahu s dodavatelem elektřiny či plynu i poté, kdy došlo ke změně obsahu původně sjednané smlouvy a k učinění takového rozhodnutí mu musí být poskytnuta dostatečně dlouhá lhůta.

Z rozhodnutí dále vyplývá, že vzhledem k tomu, že účastník řízení jako držitel licence na obchod s elektřinou a plynem uveřejnil změny cen za dodávky elektřiny a plynu účinné od 1. ledna 2012 způsobem umožňujícím dálkový přístup až dne 2. prosince 2011, nesplnil tento svou povinnost uveřejnit změny cen za dodávku elektřiny a plynu pro domácnosti

a podnikající fyzické osoby způsobem umožňujícím dálkový přístup nejpozději 30 dnů předem jejich účinnosti, čímž porušil ustanovení § 11a odst. 1 energetického zákona. Tím, že neuveřejnil ve stanovené lhůtě ceny za dodávku elektřiny a plynu podle ust. § 11a odst. 1 energetického zákona, dopustil se účastník řízení správního deliktu podle ust. § 91 odst. 1 písm. d) téhož zákona. Vzhledem k naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle ust. § 91 odst. 1 písm. d) energetického zákona uložil Úřad v souladu s ustanovením § 18 odst. 3 písm. a) téhož zákona pokutu ve výši 300 000 Kč.

IV. Rozklad proti prvostupňovému rozhodnutí

Proti rozhodnutí Úřadu č. j. 05551-9/2012-ERU ze dne 3. srpna 2012 podal účastník řízení dne 16. srpna 2012 rozklad.

Z podaného rozkladu vyplývá, že účastník řízení se neztotožnil se závěry Úřadu ohledně počítání lhůty v ust. §11a odst. 1 energetického zákona a nemožnosti na uvedené ustanovení aplikovat ust. § 122 občanského zákoníku. V této souvislosti účastník řízení odkázal na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 783/2003, který se týkal počítání lhůt zpětně od rozhodného dne.

Účastník řízení v rozkladu dále tvrdí, že ve správním řízení nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci, zejména proto, že smyslem ustanovení §11a odst. 1 energetického zákona není zaručit zákazníkovi, aby měl na seznámení se s novými cenami 30krát 24 hodin, nýbrž aby dodavatel zákazníkovi včas oznámil změnu cen.

Účastník řízení v neposlední řadě zpochybňuje výši uložené pokuty, která je nepřiměřená vytýkanému jednání a jeho potencionálním dopadům, neboť zákazníci byli na svých právech zkráceni pouze o několik hodin a dopady na trh byly zanedbatelné. Z výše uvedených důvodů účastník řízení navrhl zrušení výše uvedeného napadeného rozhodnutí.

V. Projednání rozkladu účastníka řízení

Úřad se na základě rozkladu podaného účastníkem řízení č. j. 05551-11/2012-ERU ze dne 14. srpna 2012 doručeného Energetickému regulačnímu úřadu dne 16. srpna 2012 proti rozhodnutí č. j. 05551-9/2012-ERU opakovaně zabýval otázkou, zda byla naplněna skutková podstata správního deliktu podle § 91 odst. 1 písm. d) energetického zákona.

Ust. § 11a odstavce 1 energetického zákona stanoví, že držitel licence na výrobu elektřiny, výrobu plynu, obchod s elektřinou nebo obchod s plynem je povinen uveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup uplatňované podmínky dodávek plynu a ceny za dodávku plynu pro domácnosti a podnikající fyzické osoby s roční spotřebou plynu do 630 MWh, podmínky dodávek elektřiny a ceny za dodávku elektřiny pro domácnosti nebo

podnikající fyzické osoby odebírající elektřinu z hladiny nízkého napětí. Změny cen za dodávku elektřiny nebo plynu nebo změny jiných podmínek dodávek elektřiny nebo plynu je držitel licence povinen uveřejnit nejpozději 30 dnů přede dnem jejich účinnosti.

Účastník řízení je držitelem licence na obchod s elektřinou č. 140909793, která nabyla právní moci dne 3. listopadu 2009 a držitelem licence na obchod s plynem č. 240909797, která nabyla právní moci dne 3. listopadu 2009. Správní orgán proto uzavírá, že účastníkovi řízení vznikla povinnost ve smyslu ust. § 11a odstavce 1 energetického zákona uveřejnit změny cen za dodávku elektřiny nebo plynu nebo změny jiných podmínek dodávek elektřiny nebo plynu nejpozději 30 dnů přede dnem jejich účinnosti.

V průběhu tohoto správního řízení bylo prokázáno, že účastník řízení zveřejnil ceníky za dodávku elektřiny a plynu účinné od 1. ledna 2012 v průběhu dne 2. prosince 2011.

Úřad se při posouzení rozkladu účastníka řízení zabýval posouzením skutečnosti, zda zveřejněním ceníků za dodávky elektřiny a plynu účinných od 1. ledna 2012 dne 2. prosince 2011 byla splněna povinnost účastníka řízení daná ust. § 11a odstavce 1 energetického zákona uveřejnit změny ceny za dodávku elektřiny nebo plynu nebo změny jiných podmínek dodávek elektřiny nebo plynu nejpozději 30 dnů přede dnem jejich účinnosti.

Energetický zákon neupravuje počítání lhůt a při posuzování otázky, zda byla splněna lhůta stanovená § 11a odstavcem 1 energetického zákona, je tedy třeba vycházet z obecné úpravy počítání času. Obecná úprava pro počítání času, na kterou se ve svém rozkladu odvolává i účastník řízení je upravena ust. § 122 občanského zákoníku. V druhém odstavci tohoto ustanovení zákona je uvedeno, že konec lhůty určené podle týdnů, měsíců nebo let připadá na den, který se pojmenováním nebo číslem shoduje se dnem, na který připadá událost, od níž lhůta počíná. Není-li takový den v posledním měsíci, připadne konec lhůty na jeho poslední den.

Výkladem tohoto ustanovení ve vztahu k počítání lhůt se zabýval Nejvyšší soud ČR v usnesení sp. zn. 29 Odo 783/2003, ze dne 21. dubna. 2004, na které se účastník ve svém rozkladu rovněž odvolává. V tomto usnesení se Nejvyšší soud zabýval otázkou včasného doručení pozvánky na valnou hromadu společnosti s ručením omezeným ve lhůtě vyplývající ze zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen obchodní zákoník), pouze modifikované společenskou smlouvou ohledně své délky. V tomto směru bylo Nejvyšším soudem ČR posuzováno ustanovení § 129 odst. 1 obchodního zákoníku, který stanoví, že termín a program valné hromady se oznámí společníkům ve lhůtě určené společenskou smlouvou, jinak nejméně 15 dnů přede dnem jejího konání, a to písemnou pozvánkou, nestanoví-li společenská smlouva jinak.

V odůvodnění uvedeného usnesení Nejvyšší soud ČR mimo jiné uvedl: „[...] V projednávané věci byla písemná pozvánka na valnou hromadu doručena Ing. K. 8. 3. 2001, tedy dvacátý den přede dnem konání valné hromady [...] Jestliže lhůta stanovená podle dnů nenásleduje po dni rozhodném pro její počátek, jak je tomu např. v ustanovení

§ 181 odst. 2 obch. zák. (srov. text "představenstvo svolá mimořádnou valnou hromadu tak, aby se konala nejpozději do čtyřiceti dnů ode dne, kdy mu došla žádost o její svolání"), ale tomuto dnu předchází, musí se tato lhůta počítat od rozhodného dne zpětně. Určuje-li tedy společenská smlouva navrhovatelky, že pozvánka na valnou hromadu musí být doručena alespoň dvacet dnů před jejím konáním, je rozhodným dnem pro počítání lhůty den konání valné hromady. Tento den se do dvacetidenní lhůty nezapočítává. Prvním započítávaným dnem je proto 27. 3. 2001 a posledním dnem lhůty je den 8. 3. 2001. Byla-li tedy pozvánka na valnou hromadu, jak uzavřel odvolací soud a tvrdil dovolatel, doručena 8. 3. 2001, byla doručena v souladu se společenskou smlouvou. [...]."

Při posouzení, zda účastník řízení postupoval při zveřejnění ceníků za dodávky elektřiny a plynu v souladu s ust. § 11 a odstavce 1 energetického zákona je tedy třeba vycházet z výše uvedeného principu počítání lhůty, jak byl tento popsán v usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Odo 783/2003. Pokud tedy účastník řízení zveřejnil ceníky za dodávky elektřiny a plynu pro domácnosti a podnikatele účinné od 1. ledna 2012 dne 2. prosince 2011, vychází se při výpočtu třicetidenní lhůty pro zveřejnění z rozhodného dne, tedy z 1. ledna 2012. Běh lhůty se pak počítá zpětně, přičemž 1. leden se do lhůty nezapočítává. Prvním započítávaným dnem je proto 31. prosinec 2011 a posledním dnem lhůty je den 2. prosince 2011.

Vzhledem k faktu, že účastník řízení zveřejnil ceníky za dodávky elektřiny a plynu pro domácnosti a podnikatele účinné od 1. ledna 2012 dne 2. prosince 2011, splnil povinnost stanovenou ust. § 11a odstavce 1 energetického zákona, neboť 2. prosinec 2011 byl prvním dnem běhu třicetidenní lhůty pro zveřejnění ceníků za dodávky plynu.

V tomto ohledu lze také odkázat na gramatický výklad předmětné lhůty dle ust. § 11a odstavce 1 energetického zákona, kdy obvyklý význam spojení „jeden den předem“ je nepochybně takový, že se nemusí nutně jednat o 24 hodin předem, ale skutečně pouze o datum předcházející rozhodnému dni, tedy že zákonná povinnost je splněna i tehdy, pokud je plněno v průběhu prvního dne běhu lhůty, v tomto případě v průběhu dne 2. prosince 2011.

Úřad v této souvislosti dále uvádí, že ustanovení § 11a odst. 1 energetického zákona stanovuje novou povinnost pro držitele licence, a při posuzování plnění této povinnosti dosud není ustálená praxe a v pochybnostech při výkladu skutkových podstat správních deliktů platí zásada příznivějšího výkladu pro adresáta veřejnoprávní povinnosti.

V souladu s ust. § 87 správního řádu může správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, toto rozhodnutí zrušit nebo změnit, pokud tím plně vyhoví odvolání a jestliže tím nemůže být způsobena újma žádnému z účastníků. S ohledem na výše uvedené, a zejména vzhledem k faktu, že bylo prokázáno, že účastník svým jednáním nenaplnil skutkovou podstatu správního deliktu podle ust. § 91 odst. 1 písm. d) energetického zákona, se napadené rozhodnutí č. j. 05551-9/2012-ERU ze dne 3. srpna 2012 ruší a správní řízení vedené pod sp. zn. KO-05551/2012-ERU se zastavuje. V tomto ohledu tak správní orgán plně vyhovuje rozkladu podanému účastníkem řízení.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ustanovením § 152 správního řádu k předsedkyni Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí. Při písemném styku uvádějte vždy číslo jednací.

- Otisk úředního razítka -

Mgr. Jan Vašek, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly